

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

III. Primi Galliarum Metropolitanani, dignitatem in Leontio agnovit idem Hilarus in causa Hermetis Episcopi Biterrensis, qui transierat ad Narbonensem. Monarchiæ nomen in rebus ecclesiasticis non est ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

farum iudicium, sicutamen ut maiores causa ad apostolicam sedem referenda essent. Quod statutum est ad exemplum auctoritatis Episcopi Thessalonicensis.

IX. De formatis literis Episcopo peregrino profecturo tribuendis à Metropolitanano. Et si iste dare noluerit, liceat Episcopo illi causam suam deferre ad examen Episcopi Arelatensis.

X. Occasione temeritatis Mamerti Viennensis Episcopi, qui Diensibus invitit Episcopum ordinaverat in contemptum Leontij, jubet Hilarus ut singulis annis Concilium generale celebretur, & in proximo causa ista discutatur. Quod factum est. Referuntur provincia qua conveniebant ad synodos Episcopi Arelatensis.

XI. Referitur controversia de Ecclesiis civitatis Cemelensis & Castri Nicensis. Explicatur locus Hilari, qui ait Ingenium Episcopum Ebredunensem Metropolitanum semper honore subnixum fuisse. Unde collegunt viri docti non jure egisse Hilarium Arelatensem, qui Armentarium è cathedra Ebredunensi deturbavit ea etiam de causa quod absque auctoritate ejus se ordinari consenserat.

XII. Quæritur an Synodus Arelatensis adversus Lucidum fuerit generalis. Probabile est Lugdunensem quoque, qua propter eandem causam habita est, fuisse generalem, adeoque à Leontio convocata fuisse.

L E O N E Romano Pontifice fatis concedente anno quadringentesimo sexagesimo primo, Hilarus in summi sacerdotij apice constitutus est. Eadem omnino tempestate Ravennius Arelatensem sedem vacuam fecerat, & in ejus locum substitutus fuerat Leontius. Hilari itaque Romani Pontificis & Leontij Arelatensis gestis caput istud destinatur, cum post varios tumultus qui Leonem inter & Hilarium exarserant usque ad contumelias & jurgia, cœpisset Arelatensis Ecclesia bene sperare pro integra privilegiorum suorum restitutione, quæ persumdata fuerant aliquatenus per auctoritatem Leonis. Ad Hilaram enim cum sede non transferunt decessoris iræ animique. Contrà, statim atque locatus est in sede Petri, literas de ordinatione sua secundum morem scripsit ad Leontium, & quidem his verbis usus quæ probant illum agnovisse in Leontio auctoritatem primi Galliarum Metropolitanorum. Nam ei committit curam significandi ordinationem suam omnibus per universam Galliam Episcopis. Interim Leontius Pappolum misit ad Hilaram, primum gratulaturus ei, ut puto, tantam dignitatem, deinde conquesturus quod prætermissa consuetudine ad ipsum non scripsisset de sua ordinatione, postremo ut ipsum admoneret custodire patrum canonum regulas, ut una esset in omnibus, id est, ubique, observantia ecclesiasticæ disciplinæ. Addidit autem Leontius, missurum se ad Hilaram personam quæ de omnibus ipsum instrueret. Ista non per superbiam accepit Hilarus, neque ut is qui putaret Leontium excedere limites reverentiæ, sed scripta ad eum dignissima successore pif-

catoris epistola, primum quidem deprecatus est ne sibi imputaret contemptum consuetudinis, non id aliqua culpa sua factum esse, sed nuncij tarditate. defunctum enim se jam pridem officio illo fuisse. Spondit deinde servaturum se canones, & auxiliante gratia Dei provisorum universali concordia sacerdotum Domini. Insigne visum est earum literarum initium referre, ex quo intelligemus Summum hunc Pontificem peculiari amore profectum esse Gallicanas Ecclesias omnesque in eis Domini sacerdotes ante adeptum pontificatum. Sic ergo loquitur ille in veteri codice M S. Bibliotheca Regiæ, melius profectò quam in vulgatis editionibus, *Dilectioni meæ, qua circa Ecclesias Gallicanas emnesque in eis Domini sacerdotes etiam in inferiori gradu positus abundavi, multum accedit augmenti quod per virum spectabilem Pappolum filium nostrum sermonis tui ad me sum delata principia.*

I I. At non unam de eo argumento epistolam ad Hilaram scripsit Leontius. Nam præter eam cui hoc loco respondet Summus Pontifex, alia quoque Leontij gratulatoria ad ipsum data non ita pridem edita est à clarissimo & optimo viro Domino Luca Dacherio monacho Benedictino. Post maximam verò gratulationem & hortationem ut ea perduceret ad felicem exitum quæ à Leone bene cepta erant adversus hæreticos, demum ista subjungit de confirmatione privilegiorum Ecclesiæ Arelatensis: *Ceterum cum Ecclesia nostra Arelatensis semper ab apostolica sede amplis favoribus & privilegiis fuerit decorata, rogamus sanctitatem tuam ut per eam nihil nobis decedat, sed potius augetur; ut & collaborare tecum in vinea Domini Dei Sabaoth valeamus & invidorum conatus infringere; quos, si non esset auctoritas reprimens, certum est de die in diem grassaturos in pejus, quia malitia qui nes oderunt ascendit semper.* Ex hoc loco discimus ea persuasionem imbutum fuisse seculum illud, ut putaret Ecclesiæ dari privilegium quod Episcopo tribuebatur, tamenetsi verba privilegij de solo Episcopo loqui viderentur. Istud jam multis argumentis pro Thessalonicensis Ecclesia probavimus in capite xxii. istius libri. Ad Arelatensem quod attinet, præterquam quod verba Leontij fatis clara sunt, ex Libello etiam precum Symmacho Papæ oblato à Cæsario Arelatensi & ex epistola xi. Symmachi ad ipsum data colligimus privilegia Episcopis Arelatensibus concessa à Romanis Pontificibus, Ecclesiæ data intelligi, ut dicemus infra. Redeamus nunc ad Hilaram.

I I I. Alii ille literis manifestè agnovit in Leontio dignitatem & auctoritatem primi

To. v. 102ij
pag. 102

Galliarum Metropolitanum, in causa nimirum Hermetis Episcopi Biterrensis, qui ad Ecclesiam Narbonensem transferat post obitum Rustici, non repugnante, ut video, Leontio. De quo negotio antè quàm plura dicam, necessarium mihi videtur referre locum ex hac tertia Hilari ad Leontium epistola, ex qua colligere possumus, cum in ea tantum agatur de invasione Ecclesie Narbonensis, non dubitasse Summum Pontificem quin prima provincia Narbonensis ad curam pertineret Arelatensis antistitis. Nam hæc sunt omnino verba ejus: *Miramur fraternitatem tuam ita legis catholice immemorem esse ut qua iniqua & contra patrum nostrorum statuta in provincia que ad monarchiam tuam pertinet, si ipse aut non vis aut non potes, etiam nec nos silentij tui taciturnitate permittas corrigere.* Ex quo interim loco discimus invidiosum non esse nomen monarchie in vetusto codice M. S. monasterij Iurenensis, cujus fragmentum retulit Chiffletius in sua Vefontione his verbis: *Si quidem antedictus Hilarius venerabilem Celidonium supradictæ metropolis Patriarcham patrisio profectu quoque fultus favore, indebitam sibi per Gallias vindicans monarchiam, à sede episcopali nulla existente ratione dejecerat.* Nam & posterioribus temporibus monarchie vocabulum usurpabant, cum significare volebant singularem unius Episcopi diocesim.

IV. Hunc ego Hermetem, cujus causa heic agitur, Rustici Episcopi Narbonensis Archidiaconum fuisse puto, à quo Biterrensis haud dubie ordinatus fuerat Episcopus. Haud ita multo post Rusticus obierat. Hermes verò, qui se à Biterrensis exclusum ac susceptum non fuisse querebatur, ad Narbonensem Ecclesiam tranfit, consensu, ut ego existimo, cleri ac populi, Episcoporum provincialium, & ipsius etiam Leontij Arelatensis, eaque translatio sine controversia tenebat. Sed quia nihil adeo concordibus animis agi inter homines potest quod non aliquos habeat contradicentes, Frithericus quidam vir magnificus, at laicus, misso Romam Ioanne Diacono, Hermetis ordinationem in Narbonensi Ecclesia turbare studuit, ea videlicet de causa quod contra canones ab Ecclesia sua transisset ad majorem. Faustus verò & Auxanius Episcopi Gallicani Romam eadem de causa profecti sunt ad accusandum Hermetem. His auditis Hilarus, lætus fortassis quod occasionem haberet reddendi Leontio sua verba, eum ob istam causam redarguit, jubetque ut relationem de ea re ad se mittat sua ac ceterorum Gallicanorum Episcoporum subscriptione firmatam; *ut quid desinire possimus, inquit, recurrenti pagina possitis agnoscere.* Tum in epistola

generali ad provincias missa, multa prolocutus de atrocitate istius facinoris, demum in hæc verba erumpit: *Quibus enim, sicut etiam vos probatis, factum constas exemplis, & qua non oburgatione dignissimum est quod sanctorum patrum decretis & ipsis repugnat canonum constitutis?* Ait ergo, Hermeti, quem ecclesiastica quietis contemplatione non remouet à sede Narbonensi, ordinandorum Episcoporum potestatem ademptam esse in Concilio Romano, & ad Constantium Vercicensis, qui avo honoris Primas erat, esse delatam; ita tamen ut Hermete deficiente, faciendorum mos antistitum Narbonensi mox reddatur Ecclesie; quem non civitas sed causa presumptionis amisit.

V. Causam Hermetis integram retuli, ut ostenderem intra quatuor & quadraginta annos variè se in eadem facti specie gessisse Bonifacium & Hilarum Romanos Pontifices. Nam cum anno CDXIX. Perigenes Episcopus Patrensis, sed qui à Patrensis non esset susceptus, ordinatus fuisset Ecclesie Corinthiensis Episcopus, eamque translationem, tanquam canonibus adversam, non tolerarent quidam Episcopi Illyriciani, re ad Bonifacium Papam delata, Bonifacij decreto confirmata est post judicium Rufi Episcopi Thessalonicensis, cujus studiis atollebatur Perigenes. Immo Bonifacius ad divinam providentiam retulit quod à Patrensis susceptus non fuisset Perigenes, ut in Ecclesia illa Episcopus esse posset in qua suam à cunabulis transegisset aetatem, & in ordinatoris locum succederet. Sic enim de illo scribit ad Rufum Bonifacius: *Quis reuuit judicij fuisse divini ideo hunc à Patrensis in tempore non esse receptum, & diu super premissa Ecclesia magna deliberatione suspensum, ut hujus ovilis pastor fieret in cujus caulis suam à cunabulis transegisset aetatem? Iudicia Dei, abyssus multa, quod congruè aptamus exemplum. Et nemo crederet quod in ordinatoris aliquando locum subrogari posset, quia fuerat * ab aliis ordinatus.* Non ambigo celestis tunc istud fuisse sententia &c. Postremò eis minatur excommunicationem qui populos Achaie excitare dicebantur adversus Perigenem: *In eos necesse est vigorem censura, qui contra nostrum post hæc nescientibus nostris incitare dicuntur populos, si perstiterint, execramus.* Itaque valuit translatio Perigenis, ceu supra diximus. Hæc Bonifacius in gratiam Perigenis.

VI. Hilarus verò Hermetem diverso consilio studens opprimere, primò negat aliquod exemplum esse quo causa ejus adjuvari possit, nesciens haud dubie quod avo predecessoris sui Bonifacij contigerat in Achaia. Tum ait translationem illam repugnare pa-

Vide suprad. cap. 22. § 1. & cap. 24. § 6. 13. & seqq.

Apud Hollen. in Collect. Rom. pag. 53.

* Legendum, quia fuerat alio modo natus.

Vide suprad. cap. 24. §. 14. 15.